

*„Wychowawca, który nie wtlacza, a wyzwala,
nie ciągnie, a wznosi, nie ugniata, a kształtuje,
nie dyktuje, a uczy, nie żąda, a zapytuje,
przeżyje wraz z dzieckiem wiele natchnionych chwil,
łzawym wzrokiem nieraz patrzeć będzie na walkę anioła
z szatanem, gdzie biały anioł tryumf odnosi”.*

JANUSZ KORCZAK

***Niepubliczna Szkoła Podstawowa
im. Janusza Korczaka
w Bełchatowie***

***SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
NA ROK SZKOLNY 2023/2024***

Wprowadzony na podstawie art.73 ust.1 w związku z art.84 ust.2 pkt.1.Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.) oraz Regulaminu Rady Pedagogicznej NSP im. Janusza Korczaka w Bełchatowie.

Spis treści

1. Założenia teoretyczne.....	3
Akty prawne obowiązujące przy programie	4
2. Diagnoza potrzeb.....	6
3. Założenia ogólne.....	11
4. Cele ogólne i szczegółowe.....	11
5. Sylwetka absolwenta.....	15
6. Zadania jako jednoznacznie sformułowane określenia, wyjaśniające sposób osiągnięcia celów.....	16
Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego.....	16
Zadania szkoły w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa.....	16
Zespół wychowawczo - profilaktyczny tworzą.....	16
Zadania nauczycieli.....	16
Motywowanie uczniów do nauki i pracy nad sobą.....	17
Zadania wychowawców.....	18
Zadania pedagoga i psychologa szkolnego.....	19
Zadania pedagoga specjalnego.....	19
Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.....	20
7. Formy realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego:.....	21
8. Metody realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego:.....	21
9. Treści wychowawczo-profilaktyczne.....	22
10. Ewaluacja szkolnego programu wychowawczego.....	32
11. Aneks do szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.....	33
Analiza wyników diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących.....	33
Analiza wyników ankiety klas I-III.....	33
Analiza wyników ankiety klas IV-VIII.....	36
Analiza wyników badania sondażowego skierowanego do rodziców.....	42
REKOMENDACJE.....	44
Załącznik 1. Ankieta skierowana do uczniów klas I-III.....	47
Załącznik 2. Ankieta skierowana do uczniów klas IV-VIII.....	51
Załącznik 3. Ankieta skierowana do rodziców.....	57

1.Założenia teoretyczne

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci. System oświaty zapewnia w szczególności wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji. W realizowanym procesie dydaktyczno – wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

(art. 1 pkt. 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania: wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania. Chociaż wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na dwa różne cele (wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania), to ważny jest aspekt je łączący, czyli wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnianiu wartości i norm wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, to dzięki nim wychowawcy mogą współpracować,

wreszcie – to w świetle wartości i norm życia człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

Akty prawne obowiązujące przy formułowaniu programu wychowawczo – profilaktycznego.

Program wychowawczo – profilaktyczny powinien być zgodny z obowiązującym prawem.

Podstawowe akty prawne istotne przy formułowaniu programu:

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2230);
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r.;(Dz. U z 1997r, nr78, poz. 483 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach; (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem:(Dz. U. z 2023r. Nr 26, poz. 226).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. Z 2020r. Poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2020 r. poz. 130).

- Obwieszenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2020 poz. 1449)
- Rozporządzenie MEiN z 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz nauczycieli, pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.(Dz. U. Poz. 1610).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
- Statut Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. J. Korczaka w Bełchatowie;
- Rozporządzenie MEiN z 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. po. 1367) – zmiana w zakresie § 13 (dot. modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego).
- Obwieszenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2023r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielenia pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Poz. 1798).

Diagnoza potrzeb

Program wychowawczo – profilaktyczny Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Belchatowie został opracowany po wcześniejszym przeprowadzeniu diagnozy środowiska, rozpoznaniu potrzeb uczniów, oczekiwań rodziców i nauczycieli oraz analizie potrzeb i zasobów szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- badań skierowanych do rodziców na temat oczekiwań w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych;
- spostrzeżeń nauczycieli;
- analizy sytuacji wychowawczej w szkole;
- analizy dokumentacji szkolnej.

Przeprowadzona diagnoza potrzeb wychowawczych w szkole wykazała, iż według rodziców najważniejszymi zadaniami szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki są:

- Uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych;
- Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na zajęciach pozalekcyjnych, imprezach szkolnych, wycieczkach;
- Wspomaganie indywidualnego rozwoju ucznia w zależności od potrzeb;
- Propagowanie zdrowego stylu życia i uświadamianie zagrożeń ze strony uzależnień;
- Kształtowanie właściwych postaw społecznych, wpajanie wartości moralnych;
- Kształtowanie sprawności fizycznej i nawyków uprawiania sportu.

Uczniowie najczęściej biorą udział w wydarzeniach szkolnych takich jak:

- Zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne rozwijające zainteresowania;
- Zabawy i wydarzenia o charakterze integracyjnym (np. dyskoteki, wycieczki klasowe);
- Wyjścia do kina, teatru, muzeum;
- Wydarzenia kształtujące postawy patriotyczne lub uroczystości państwowe;
- Działania, zbiórki na rzecz potrzebujących.

Ponadto ewaluacja wewnętrzna wykazała:

- Wszyscy uczniowie w szkole czują się bezpiecznie;
- Zdecydowana większość uczniów chętnie uczęszcza do szkoły;

- Każde dziecko czuje się swobodnie, wszyscy uczniowie są akceptowani i dowartościowywani przez nauczycieli;
- W szkole są przestrzegane i respektowane prawa ucznia.

Ocena potencjału i możliwości rozwojowych uczniów.

W uczniach naszej szkoły drzemie ogrom możliwości rozwojowych. Uczniowie wstępujący w mury szkoły, zyskali okazję do poznawania i oceniania siebie, a także do utrwalania przekonań na swój temat. Dzieci rozwijają również oczekiwania dotyczące efektów i wartości swojego działania oraz ich społecznej oceny. Doznawanie sukcesów w sferze zadaniowej i społecznej, prowadzi do rozwoju poczucia kompetencji oraz do przekonania o skuteczności swoich działań w przyszłości. Brak sukcesów oraz otrzymywanie negatywnych ocen społecznych, powoduje zwątpienie w swoje możliwości i niechęć do podejmowania kolejnych wysiłków. Z obawy przed porażką, pojawiają się niepowodzenia szkolne. Może się wykształcić tzw. wyuczona bezradność. Jest to naturalna kolej rzeczy, dlatego nauczyciele pod skrzydłami dyrekcji, przy wsparciu rodziców i opiekunów oraz innych osób związanych ze szkołą, wspierają kreowanie pozytywnych zachowań i atmosfery bezpieczeństwa w szkole jak i poza nią. Analizując sferę fizyczną przeprowadzona została analiza w oparciu o zdobywane osiągnięcia, uczestnictwo uczniów w kołach związanych z wychowaniem fizycznym, rozmowach z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami. Uczniowie naszej szkoły w owej sferze wykazują wysoki rozwój. Wszyscy, bardzo chętnie uczestniczą we wszelkich zajęciach związanych z aktywnością fizyczną. Oprócz obowiązkowych lekcji wychowania fizycznego, szkoła zadbała, aby wśród zajęć pozalekcyjnych znalazło się wiele sportowych kół zainteresowań. Ogromnym uznaniem cieszą się zajęcia sportowe. Większość dzieci, uczestniczy także w zajęciach z pływania. Natomiast w okresie zimowym, udajemy się na lodowisko z fanami jazdy na łyżwach. Wielu z naszych uczniów, oprócz uczestnictwa w szkolnych zajęciach sportowych, realizuje swoje zainteresowania i rozwija się poza murami szkoły. Chętne uczestnictwo w sportowym życiu szkoły, przekłada się na zdrowie i chęć odpowiedniego odżywiania się. Nauczyciele zwracają uwagę na posiłki, jakie uczniowie przynoszą do szkoły. Premiowane są przypadki, gdy dzieci przynoszą codziennie owoce i warzywa jako przekąskę zamiast słodczy. Warto zwrócić także uwagę, iż rodzice coraz bardziej dbają o to, aby dziecko miał zdrową przekąskę niż coś słodkiego. Podawane obiady, także spełniają wszelkie żywieniowe wymogi pod względem kalorycznym i odżywczym.

Nasza szkoła także dba, aby dzieci miały codziennie owoce, warzywa soki lub mleko biorąc udział w programie „Program dla szkół”. Ze względu na szeroką gamę zajęć pozalekcyjnych, dzieci korzystają z urządzeń teleinformatycznych wyłącznie na zajęciach do tego przeznaczonych. W szkole obowiązuje zakaz użytkowania telefonów komórkowych przez uczniów, dzięki temu chętniej spędzają czas na dworze, podczas zabaw i aktywności fizycznej. Po opuszczeniu szkoły, dzieci wraz z rodzicami, chętnie spędzają czas na szkolnym boisku lub placu zabaw. Zarówno dla nauczycieli, jak i rodziców rozwój tej sfery u dzieci jest bardzo istotny, a wzrost świadomości odnośnie zdrowego odżywiania i uprawiania sportów jest wizytówką naszej szkoły.

Poddając diagnozie sferę emocjonalną zebrano informacje na podstawie rozmów z nauczycielami, wychowawcami, dyrekcją, pedagogiem szkolnym oraz rodzicami. Podstawę stanowiły także diagnozy psychologiczno-pedagogiczne uczniów. Analiza wykazała, iż większość dzieci odpowiednio do swego wieku, wykazuje dojrzałość emocjonalną. Uczniowie odczuwają więź ze swoją klasą, chętnie chodzą na zajęcia, z przyjemnością przebywają w klasie jak i na przerwach. Uczniowie Ci, mają dobry kontakt nie tylko z rówieśnikami, ale i innymi uczniami. Obserwując klasy i wychowawców można stwierdzić, że uczniowie są związani ze swym opiekunem i chętnie z nim współpracują. Sporadycznie zdarzają się sytuacje w których uczeń nie radzi sobie z emocjami. Opiekunowie natychmiast reagują i starają się zapewnić danemu uczniowi kompetentne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Większość dzieci prawidłowo reaguje na pozytywne lub negatywne uwagi kierowane ze strony wychowawcy, odnośnie swego zachowania czy postępów w nauce. W szkole organizowane są pogadanki z pedagogiem, apele, spotkania ze specjalistami, które przyczyniają się do odpowiedniego rozwoju sfery emocjonalnej uczniów. Nauczyciele i Dyrekcja są w stałym kontakcie z rodzicami i opiekunami uczniów dzięki czemu na bieżąco rozwiązywane są wszelkie sytuacje problemowe.

Sfera intelektualna, została zbadana na podstawie dokumentacji szkolnej. Przeprowadzono liczne rozmowy z dyrekcją, rodzicami, nauczycielami, pedagogiem i osobami, które mają bezpośredni wpływ na tę sferę i są powiązane z naszą szkołą. Uczniowie najczęściej wyciągają logiczne wnioski z przebiegu wydarzeń, w przypadku, gdy jest z tym problem, nauczyciele służą wsparciem. Bardzo aktywnie i chętnie poznają świat. Większość uczniów posiada motywację do nauki i zdobywania informacji. Zdarzają się jednak przypadki, gdzie sfera ta może być zaburzona, jednak wychowawcy na bieżąco reagują. Przy współpracy z

rodzicami i nauczycielami dbają, aby u dziecka jak najszybciej zdiagnozować problem i wdrożyć odpowiednie działania. W naszej szkole jest wielu laureatów olimpiad, zdobywców wysokich miejsc w konkursach z matematyki, języka obcego, wiedzy regionalnej. Dzieci posiadają także talenty aktorskie, szlifowane na kołach teatralnych, gdzie zdobywają nagrody i wyróżnienia na konkursach powiatowych. Z rozmów przeprowadzonych w ciągu roku z uczniami wynika, że pragną w przyszłości kontynuować swoje pasje.

Sfera społeczna została zbadana na podstawie rozmów z rodzicami, nauczycielami, dyrekcją, pedagogiem, uczniami. Prowadzono obserwacje, posilkowano się zapiskami w dziennikach wychowawców, pedagoga. Szkoła systematycznie przygotowuje uczniów do pełnienia odpowiednich ról społecznych. Uczniowie znają prawa i obowiązki ucznia, dziecka, obywatela. Większość dzieci przestrzega zasad oraz panujących norm społecznych. Uczniowie, którzy wykazują problem z respektowaniem zasad, otrzymują wsparcie nauczycieli, pedagoga czy rodziców. Uczniowie naszej szkoły są społecznie zintegrowani. Przebywają razem na świetlicy, bawią się, uczą, pomagają sobie nawzajem. W szkole zdarzają się konflikty na tle rówieśniczym bieżąco rozwiązywane i stale monitorowane. W zależności od zachowania i jego wagi, odbywają się rozmowy z nauczycielami, dyrekcją, rodzicami, pedagogiem. Zgodnie ze statutem w szkole zachowanie uczniów podlega ocenie.

Badanie sfery aksjologicznej, odbyło się przez całoroczną analizę przyswajanych wartości przez uczniów. Wzięto pod uwagę ich zachowanie, wyznawane wartości życiowe, szacunek do otoczenia. Oparto je o rozmowy z rodzicami, pedagogiem szkolnym, który prowadzi stałe obserwacje i wychowawcami klas. Zaczerpnięto wiedzy od nauczycieli religii jak i etyki. Zwrócono uwagę także, na zachowanie dzieci podczas opuszczania murów szkoły i szacunku do opiekuna. Uczniowie, kierują się od najmłodszych lat wartościami, które są im wpajane przez najbliższe otoczenie, ale i takimi, które sami przetwarzają i przyjmują. Po wnikliwej obserwacji, można stwierdzić, iż dla naszych wychowanków istotnymi wartościami są przyjaźń, miłość, odpowiedzialność, uczciwość, odwaga, pokój, solidarność, mądrość. Dzieci każdego dnia uczą się, wzajemnego zrozumienia, sztuki słuchania, chęci niesienia pomocy. Każdy z naszych uczniów posiada szereg pozytywnych wartości, które należy eksponować i wykorzystywać jak najlepiej. Chętnie niosą pomoc drugiemu człowiekowi. Cechuje ich wysoki poziom współczucia. Te wszystkie cechy i zachowania widać w postępowaniu uczniów, w stosunku do kolegów i koleżanek oraz nauczycieli. W przypadkach, gdy nad wartościami, złe emocje biorą górę, uczeń uczestniczy w zajęciach indywidualnych

polegających na wyciszeniu negatywnych zachowań. Szkoła kształtuje postawy wyrażające szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji. Istotne jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów. Niezwykle ważne jest kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną. Praca nauczycieli i wychowawców nastawiona jest na kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji. Szkoła dba o rozwój poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.

Analizując dotychczasowe działania szkoły oparto się o poszczególne etapy:

- diagnozę jakości funkcjonowania uczniów;
- identyfikację sukcesów wychowawczych i profilaktycznych szkoły;
- identyfikację porażek wychowawczych i profilaktycznych szkoły;
- identyfikację skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych i profilaktycznych;
- identyfikacja potrzeb nauczycieli;
- identyfikacja źródeł zewnętrznego wsparcia wychowawczego i profilaktycznego.

Nauczyciele i pedagog ciągle starają się poszerzać swoją wiedzę odnośnie skutecznych metod wychowawczych, korzystają z pomocy wykwalifikowanych osób. Istotne jest, aby Grono Pedagogiczne posiadało gruntowne i fachowe przeszkolenie odnośnie rozwiązywania konfliktów oraz metod, które pomagają w działaniach wychowawczych i profilaktycznych. Nauczyciele, ciągle doskonalą swój warsztat, nie tylko przez nowe doświadczenia nabywane w ciągu roku szkolnego, ale przede wszystkim przez szkolenia. Ukończone przez nauczycieli kierunki studiów oraz dodatkowe kursy świadczą, iż posiadają gruntowną wiedzę w tym temacie, jednak warto stale ją aktualizować o innowacyjne rozwiązania adekwatne do współczesnego świata. Dyrekcja otrzymuje wraz z rozpoczęciem roku szkolnego Plan Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli, gdzie każdy określa jakie ma plany odnośnie pogłębiania swojej wiedzy i praktyki zawodowej. Z wypełnionych zadań nauczyciel zostaje rozliczony wraz z końcem roku przedstawiając ukończone szkolenia i kursy. Szkoła, chcąc

nieść jak największą pomoc i wiedzę uczniom współpracuje z instytucjami pozaszkolnymi, dzięki którym poszerza swoje horyzonty. Bardzo ważnym organem są poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które diagnozują potrzeby i problemy uczniów. Szkoła współpracuje także z Powiatową Biblioteką w Bełchatowie, Komendą Powiatowej Policji w Bełchatowie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, ze Strażą Pożarną, Urzędem Miasta, Muzeum Regionalnym i innymi organami, które wspomagają i urozmaicają pracę szkoły.

3. Założenia ogólne

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku;
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia do świata, poczucia siły i chęci do życia i witalności;

4. Cele ogólne i szczegółowe

Cele ogólne:

1. Zapewnienie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, przygotowanie do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich zgodnie z zasadami solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności;
2. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
3. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
4. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
5. Wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
6. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
7. Ukierunkowanie ucznia ku wartościom;
8. Wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynnika ryzyka;

Cele szczegółowe:

1. Współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami, uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości, na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka;
2. Rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, umiejętności i informacji.
3. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje.
4. Upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży wiedzy i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz sztuce narodowej oraz światowej.

5. Kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu.
6. Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.
7. Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią:
  - tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole,
  - zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania,
  - dbałość o bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych,
  - uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły,
  - systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie,
  - uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia (np. powódź, pożar), zachowania
  - na szkolnym korytarzu, w szatni, w klasie szkolnej, na sali gimnastycznej, na boisku szkolnym,
  - uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenia papierosów, picia alkoholu, zachowań agresywnych.
8. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole:
  - uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić,
  - wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych,
  - kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji,
  - kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych. Wzbudzanie

- empatii, tolerancji i zachowań prospołecznych.

9. Rozwijanie umiejętności współzycia społecznego:

- przedstawienie zasad i reguł współzycia w klasie i szkole,
- zapoznanie uczniów z prawami dziecka i człowieka w Polsce i na świecie,
- zwiększenie świadomości posiadanych praw, określenie pozycji dziecka w świetle prawa,
- uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych,
- integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

10. Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia:

- pobudzanie potrzeby aktywnego, zdrowego trybu życia,
- kształtowanie umiejętności kulturalnego spędzania wolnego czasu,
- uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii prac,
- kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą,
- poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia.

11. Profilaktyka uzależnień:

- rozwijanie postaw asertywnego zachowania,
- uświadomienie szkodliwości palenia papierosów,
- pokazanie zagrożeń i konsekwencji zażywania narkotyków, picia alkoholu i przyjmowania innych używek,
- pokazanie zagrożeń i konsekwencji nadmiernego korzystania z Internetu,
- uzależnienia od komputera oraz oglądania programów telewizyjnych nieodpowiednich dla danego wieku dziecka,
- rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków,

- wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

12. Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju:

- uświadomienie uczniom ich mocnych stron i możliwości,
- rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów,
- wskazywanie pożądaných wzorców zachowań,
- zapobieganie nadmiernej absencji uczniów,
- pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

13. Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach:

- poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych,
- wdrażanie metod asertywnych,
- umiejętne szukanie pomocy.

5. Sylwetka absolwenta

W sferze nauki:

- sprawnie posługuje się językiem polskim,
- umie korzystać z różnych źródeł informacji,
- umie zdobywać, przetwarzać wiedzę,
- umie korzystać z nowoczesnych technologii komunikacyjnych
- jest przygotowany do nauki na dalszych etapach edukacyjnych,
- rozwija swoje talenty,
- ma świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia.

W sferze społecznej:

- dobrze funkcjonuje w swoim otoczeniu,
- zna i szanuje tradycje rodziny, szkoły, narodu,
- jest odpowiedzialny, prawy i uczciwy,
- umie pracować w zespole,
- jest asertywny, tolerancyjny, kulturalny, przyjazny,
- dba o zdrowie własne i innych,
- dba o środowisko przyrodnicze,
- ma poczucie własnej godności i wartości.

W sferze kulturowej:

- uczestniczy w różnych formach kultury,
- umie analizować różne docierające informacje,
- jest aktywny fizycznie i artystycznie.

6. Zadania jako jednoznacznie sformułowane określenia, wyjaśniające sposób osiągania celów.

Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego:

1. Zapewnienie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych,

Zadania szkoły w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa:

2. Utrzymanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, z uwzględnieniem procedury: mycia i dezynfekcji rąk, noszenia maseczek na terenie szkoły, poruszania się po placówce w czasie lekcji i przerw.

3. Upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno – komunikacyjnych (rozsądne korzystanie z portali społecznościowych i innych stron internetowych).

Zespół wychowawczo - profilaktyczny tworzą:

1. wychowawcy i wszyscy nauczyciele,
2. pedagog szkolny;
3. psycholog szkolny;
4. pedagog specjalny.

Zadania nauczycieli:

1. Wykonywanie zadań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z programu wychowawczo – profilaktycznego,
2. Wykonywanie działań opiekuńczych odpowiednio do istniejących potrzeb,
3. Stwarzanie sytuacji dla wszechstronnego rozwoju ucznia (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym),
4. Stwarzanie sytuacji do wykorzystania w praktyce zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków,
5. Stwarzanie sytuacji dydaktycznych umożliwiających rozwiązywanie problemów w sposób twórczy,
6. Rozwijanie zdolności analitycznego i syntetycznego myślenia oraz dostrzegania równego rodzaju związków i zależności przyczynowo-skutkowych,

Motywowanie uczniów do nauki i pracy nad sobą,

7. Umożliwienie posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi,
8. Wykazanie, że „umiejętność uczenia się” jest sposobem zaspokajania naturalnej ciekawości świata,

9. Uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowania się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,
10. Kształtowanie postaw dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów,
11. Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
12. Podczas sprawowania dyżurów zwracanie szczególnej uwagi na miejsca podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnia itp.
13. Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących, jak i pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
14. Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia,
15. Dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania wychowawców:

1. Otaczanie indywidualną opieką każdego wychowanka.
2. Integrowanie i dbanie o atmosferę zespołu klasowego.
3. Planowanie i organizowanie wspólnie z uczniami i ich rodzicami różnych form życia zespołowego.
4. Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swojej osobowości.
5. Bieżące rozwiązywanie problemów i zagadnień mających miejsce w klasie.
6. Współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie, uzgadnianie i koordynowanie ich działań wychowawczych wobec uczniów
7. Pełnienie roli mediatora w sytuacjach trudnych pomiędzy uczniami lub uczniami a nauczycielami.
8. Współdziałanie z rodzicami w stwarzaniu właściwego klimatu dla rozwoju dziecka.

9. Współdziałanie z pedagogiem szkolnym i innymi osobami kompetentnymi w rozpoznawaniu zainteresowań, uzdolnień, potrzeb i trudności uczniów.
10. Zaszczepianie postaw pozytywnego i zrównoważonego reagowania w sytuacjach trudnych oraz właściwego sposobu wyrażania ocen i sądów aprobujących lub negujących zachowania własne i innych osób.
11. Budowanie obrazu własnej osoby w oparciu o rzetelną samoocenę.
12. Właściwa współpraca z rodzicami uczniów.
13. Zapoznanie rodziców i uczniów z obowiązującymi w szkole zasadami oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.
14. Dbanie o ochronę zdrowia psychicznego uczniów, zapewnienie specjalistycznej pomocy.

Zadania pedagoga i psychologa szkolnego:

1. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji wychowawczej w szkole.
2. Dbanie o realizację obowiązku szkolnego przez uczniów.
3. Przeprowadzanie prelekcji dla uczniów i rodziców, realizowanie założeń programu wychowawczo-profilaktycznego.
4. Diagnozowanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów.
5. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb.
6. Przeciwdziałanie skrajnym formom niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży.
7. Udzielanie pomocy rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów oraz w rozwiązywaniu sytuacji problemowych.
8. Dbanie o ochronę zdrowia psychicznego uczniów, zapewnienie specjalistycznej pomocy.

Zadania pedagoga specjalnego:

1. Prowadzenie badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.
2. Udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Rozwiązywanie problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów. Wsparcie nauczycieli.
3. Współpraca z zespołem ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Prowadzenie zajęć specjalistycznych w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb.
5. Rekomendowanie dyrektorowi szkoły działań w zakresie aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły.
6. Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w kontekście doboru metod, form pracy, określaniu potrzeb uczniów, ale także ich mocnych stron.
7. Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami:

1. Współdziałanie z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych.
2. Pomoc rodzicom w ich działaniach wychowawczych wobec dzieci poprzez pedagogizację, profilaktykę.
3. Aktywne uczestnictwo rodziców w życiu klasy.
4. Stworzenie warunków do szczerych, życzliwych i rzeczowych kontaktów nauczycieli z rodzicami.

5. Uczestnictwo w zebraniach i spotkaniach indywidualnych.
6. Zapoznanie rodziców z programami, regulaminami.
7. Kontakty rodziców z instytucjami i specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów.
8. Podejmowanie przez Radę Rodziców działań na rzecz pozyskiwania funduszy niezbędnych dla wspierania działalności szkoły, a także ustalaniu zasad użytkowania tych funduszy.
9. Organizowanie działalności mającej na celu kształtowanie kultury pedagogicznej w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym.
10. Kształcenie nawyków kultury osobistej oraz sumiennego realizowania obowiązku szkolnego.
11. Utrzymywanie regularnego kontaktu z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź dyrektorem szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
12. Udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
13. Współpraca ze szkołą w eliminowaniu niepożądanych zachowań swoich dzieci i skutecznego rozwiązywania problemów.

7. Formy realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego:

- 1) zajęcia edukacyjne i świetlicowe, lekcje wychowawcze,
- 2) praca w Samorządzie Uczniowskim,
- 3) zajęcia sportowe,
- 4) zajęcia pozalekcyjne,
- 5) uroczystości klasowe i szkolne,
- 6) konkursy, wycieczki, biwaki,
- 7) zajęcia indywidualne i grupowe z pedagogiem,

- 8) wyjścia do miejsc kultury i użyteczności publicznej,
- 9) działalność na rzecz szkoły.

8. Metody realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego:

- 1) Podające: opowiadanie, pogadanka, wiersz, piosenka, etc.
- 2) Aktywizujące: gry i zabawy, burza mózgów, mapa myśli, dyskusja, działania praktyczne etc.
- 3) Problemowe: gry dydaktyczne, inscenizacja, zadaniowa.
- 4) Metody technik relaksacyjnych.
- 5) Rozpowszechnienie innowacji wychowawczej : mediacje rówieśnicze.

9. Treści wychowawczo-profilaktyczne:

I etap edukacyjny: klasy I–III

Edukacja wczesnoszkolna obejmuje pierwsze trzy lata nauki dziecka w szkole i ma za zadanie stopniowo przygotować dziecko do uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego, a w dalszej perspektywie – do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Cele wychowania i sposób ich realizacji w niższych klasach szkoły podstawowej powinny być dostosowane do indywidualnych możliwości intelektualnych, emocjonalnych, społecznych i zdrowotnych dziecka będącego w młodszym wieku szkolnym. Zakres wiadomości i umiejętności, jakimi ma dysponować uczeń kończący klasę III szkoły podstawowej oraz postaw, które ma przejawiać, ustalono tak, aby nauczyciel mógł organizować odpowiednie sytuacje dydaktyczno-wychowawcze w przeciętnych warunkach edukacyjnych. Jest to ważne założenie, gdyż wiadomości, umiejętności i postawy ukształtowane w klasach I–III szkoły podstawowej stanowią bazę i punkt wyjścia do prowadzenia procesu wychowawczo- -profilaktycznego na dalszych etapach kształcenia. Realizacja celów wychowania i profilaktyki na I etapie kształcenia powinna być tak zorganizowana, aby wszyscy uczniowie, niezależnie od poziomu ich rozwoju psychofizycznego, mieli możliwość zrozumienia podstawowych procesów społecznych zachodzących w najbliższym i dalszym otoczeniu oraz przejawiania adekwatnego do danej sytuacji zachowania.

OBSZAR

ZADANIA KLASY I–III

Zdrowie – edukacja
zdrowotna

- zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;
- zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;
- przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie;
- rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku;
  - kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego;
  - uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;
  - kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

Relacje -
kształtowanie
postaw społecznych

- kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;
- rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;
- kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;
- przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;

Kultura – wartości,
normy, wzory
zachowań

- zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;
- rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.

Kultura - wartości,
normy, wzory
zachowań,

- kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się;
- kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła,
- kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność,
- kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;
- kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;
- inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;
- przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych

Bezpieczeństwo –
profilaktyka
zachowań
ryzykownych
(problemowych)

wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów;

- przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;

- wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;

- kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;

- kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;

- kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw,

- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;

- kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów;

- przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach;

- przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;

- kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy .

II etap edukacyjny: klasy IV–VIII

Opracowanie prezentujemy treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin będących do dyspozycji wychowawcy, z podziałem na etapy edukacyjne, klasy. Materiały uwzględniają prawidłowości rozwoju oraz specyfikę zmian zachodzących w danym okresie życia. Zadania rozwojowe mogą pomóc nauczycielom nie tylko w dokonywaniu autorefleksji, ale przede wszystkim w rozumieniu wychowanków. Realizując przedstawione poniżej treści wychowawczo-profilaktyczne, nauczyciele powinni wspierać rozwój dzieci i młodzieży m.in. przez poznawanie ich zasobów, a także wzmocnienie potencjału rozwojowego. W sporządzonym programie wychowawczo-profilaktycznych wychowawca staje się kreatorem uczniowskiej rzeczywistości – z jednej strony jest uosobieniem przedstawianych wartości i cnót, a z drugiej potrafi delikatnie zwrócić uwagę na podejmowane wybory i wskazać, w którym kierunku iść. Warto przytoczyć słowa H.J.M. Nouvena, który pisał o swoim Mistrzu: *dał mi możliwość snucia rozważań na temat wolnego wyboru i podejmowania decyzji, ale stwierdził, że niektóre decyzje i wybory są lepsze niż inne, pozwolił mi znaleźć własną drogę, ale nie ukrył mapy, która ukazywała właściwy kierunek.*

Osoby odpowiedzialne	Obszar	Zadania	Oczekiwane efekty, czyli uczeń:
Nauczyciel WF, nauczyciel biologii, Zajęcia z	Zdrowie - edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie i kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia (dbałość o zdrowie własne i innych, dbałość o higienę, zdrowe nawyki odżywiania, istota aktywności ruchowej); • Uświadomienie zagrożeń związanych z używaniem nowoczesnych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna postawy prozdrowotne; dba o zdrowie własne i innych; zna zasady prawidłowego odżywiania; ma świadomość istoty aktywności ruchowej; prawidłowo dba o higienę; • Ma świadomość konsekwencji

<p>pedagogiem, szkolnym, Psycholog szkolny</p> <p>Nauczyciel biologii.</p> <p>Wychowawca klasy, nauczyciel (WDŻ)</p>		<p>informacyjnych (uzależnienie od gier, nadmiernego korzystania z urządzeń);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie zagrożeń wynikających ze stosowania środków uzależniających (napoje energetyczne, alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze, leki, sterydy i inne substancje psychoaktywne); • Kształtowanie świadomości własnego ciała w różnych okresach dojrzewania; • Rozwijanie świadomości uczniów na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach niebezpiecznych oraz uświadomienie o sposobach udzielania pomocy innym w sytuacjach tego wymagających. 	<p>nadużywania urządzeń technologicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie jak niebezpieczne są środki uzależniające, ma świadomość konsekwencji jakie niesie używanie tych substancji; • ma świadomość zmian jakie zachodzą w jego organizmie podczas dojrzewania; • Zna zasady pierwszej pomocy; zna numery alarmowe; wie gdzie szukać pomocy w sytuacjach tego wymagających.
--	--	--	--

<p>Wychowawca klasy,</p> <p>pedagog szkolny, wychowawca klasy,</p>	<p>Rozwój społeczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się z innymi jako podstawy do współdziałania. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych opinii, przekonań i poglądów; • Kształtowanie postaw patriotycznych oraz szacunku dla tradycji narodu, państwa, środowiska lokalnego i szkoły; • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych ludzi, kształtowanie postawy tolerancyjnej (okazywanie szacunku ludziom niezależnie od wyznania, pochodzenia, tradycji, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wyrażać własne opinie i poglądy; zna podstawy właściwego komunikowania się; potrafi zgodnie pracować w grupie rówieśniczej; • Szanuje symbole narodowe; zna tradycje i kulturę swojego narodu, środowiska lokalnego; przestrzega norm i zasad panujących w szkole i po za nią; • Jest uwrażliwiony na potrzeby innych; jest
--	-------------------------	---	---

<p>Wychowawca klasy, mediator szkolny, pedagog szkolny, Nauczyciel do życia w rodzinie (WDŻ),</p> <p>Pedagog szkolny,</p>		<p>rozwoju intelektualnego i fizycznego);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacjach konfliktowych; • Organizacja zespołu klasowego przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu demokratycznego społeczeństwa; • Rozwijanie wartości w życiu człowieka, kształtowanie świadomości znaczenia rodziny, uświadomienie pełnienia roli w społeczeństwie (uczeń, syn, brat itp.); • Kształtowanie postawy asertywnej. • Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. 	<p>tolerancyjny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie negocjacji i mediacji; w odpowiedni sposób potrafi poradzić sobie z sytuacjami konfliktowymi; • Jest czynnym uczestnikiem grupy klasowej; bierze udział w wyborach do samorządu uczniowskiego; zna i przestrzega zasady kodeksu klasowego; • Zna swoją wartość; jest świadomy roli jaką pełni w rodzinie i społeczeństwie; zna wartość rodziny i potrzeby jej poszanowania; • Zna znaczenie postawy asertywnej i potrafi ją zachować; • Zna dorobek kulturalny własnego kraju; szanuje kultury innych narodów; ma świadomość potrzeby kontaktu z kulturą oraz poznawania jej.
<p>Psycholog szkolny,</p>	<p>Rozwój emocjonalny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność rozpoznawania własnych emocji; • Poznanie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi; • Uświadomienie istoty stawiania sobie celów w życiu i dążenia do osiągnięcia ich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i potrafi nazwać odczuwane emocje; • Zna sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi; rozumie że agresja nie jest sposobem na rozwiązanie problemów; • Potrafi wyznaczyć sobie

			konkretne cele, dążyć do ich realizacji oraz pogodzić się w sytuacji, gdy cel okazał się nieosiągalny.
Nauczyciel, wychowawca klasy, pedagog szkolny, psycholog szkolny, Nauczyciel WF, nauczyciel biologii,	Rozwój moralny	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój wrażliwości moralnej; • Budowanie systemu i hierarchii wartości; • Poznanie własnej wartości oraz roli w życiu społecznym. • Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę na drugiego człowieka, agresję, • Promowanie zdrowego stylu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ma świadomość samego siebie; zna pojęcia wartość i godność człowieka; rozumie, że każdej osobie należy się szacunek; potrafi odróżnić dobro od zła; rozumie potrzebę mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania innych; bierze odpowiedzialność za swoje czyny; • Zna rolę wartości w życiu człowieka; potrafi zhierarchizować własne wartości; zauważa, że dokonywanie pewnych wyborów niesie ze sobą konsekwencje, które mogą dotknąć nie tylko jednostkę dokonującą wybór, ale i osoby trzecie; • Jest wrażliwy na problemy i potrzeby społeczeństwa; ma potrzebę pomagania; zna rolę jednostki w otaczającym świecie.
Pedagog szkolny, wychowawca klasy, nauczyciel	Rozwój poznawczy,	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie istoty samorozwoju; • Zgłębianie wiedzy o sobie, poszukiwanie i rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów; • Kształtowanie sposobów myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna istotę samorozwoju; angażuje się w zdobywanie wiedzy i umiejętności; dąży do samokształcenia; potrafi

WDŻ,		<p>krytycznego pod kątem autorytetu rówieśników i mediów społecznościowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny; • Rozwijanie umiejętności dokonywania własnych wyborów, podejmowania odpowiedzialnych decyzji, określania dalszej drogi edukacyjno-zawodowej. 	<p>samodzielnie korzystać z różnych źródeł wiedzy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma świadomość własnych zainteresowań i zdolności, rozwija je; ma świadomość własnej indywidualności i odmienności; dąży do odnajdywania pasji; zna swoje mocne i słabe strony; • Potrafi dokonywać analizy wpływu grup rówieśniczych oraz mediów na swoje zachowanie; potrafi zweryfikować czynniki mające wpływ na jego zachowanie; • Ma świadomość konieczności dokonywania samooceny; potrafi w sposób obiektywny dokonać samooceny; dostrzega negatywne cechy własnej osoby; pracuje nad własnym charakterem; radzi sobie z krytyką konstruktywną; • Potrafi dokonywać własnych wyborów i decyzji; ponosi pełną odpowiedzialność za swoje czyny; zna swoje potrzeby i zainteresowania; w sposób społecznie akceptowany dąży do zaspokajania własnych
------	--	---	--

			potrzeb; potrafi wybrać odpowiednią dla siebie drogę edukacyjno-zawodową.
Psycholog szkolny, pedagog szkolny.	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. • Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. • Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu. • Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zagrożenia wynikające z korzystania z urządzeń teleinformatycznych. • Wie jak bezpiecznie korzystać z portali społecznościowych, stron internetowych. • Ma świadomość własnego prawa do prywatności w tym ochrony danych osobowych, rozumie potrzebę ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. • Ma wiedzę na temat środków uzależniających (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze), i zagrożeń z nim związanych (skutki zdrowotne, społeczne, uzależnienia); ma świadomość konsekwencji prawnych i moralnych posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych • Wie czym jest stres, zna sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych, wycisza emocje; zna techniki relaksacyjne, zmniejszające napięcie

			<p>emocjonalne – ćwiczenia relaksacyjne, muzyka relaksacyjna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie jak w sposób odpowiedni rozładować napięcie emocjonalne, wie gdzie szukać pomocy w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. • Potrafi rozwiązywać konflikty w sposób społecznie akceptowany.
--	--	--	--

Treści zawarte w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym zostały opracowane na podstawie ankiet i wywiadów przeprowadzonych z rodzicami oraz nauczycielami w roku szkolnym 2023/2024.

10. Ewaluacja szkolnego programu wychowawczego

1. W procesie ewaluacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego udział biorą uczniowie, rodzice, nauczyciele.
2. Program jest realizowany przy współpracy z organizacjami i instytucjami wspomagającymi dzieci i rodzinę.
3. Monitoring i ewaluację szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego przeprowadza dyrektor szkoły podstawowej.
4. Po każdym zakończeniu roku szkolnego program wychowawczy może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z ankiet ewaluacyjnych.

Sposoby ewaluacji:

1. Obserwacje i oceny zachowania.
2. Metody projekcyjne np. zdjęcia.

3. Obserwacja dokonań ucznia.
4. Analiza wpisów do dziennika, dokumentów.
5. Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, z dziećmi.
6. Ocena wyników konkursów.

11. Aneks do szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Aneks do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Bełchatowie opracowany na podstawie wyników diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej 2023/2024.

Analiza wyników diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących

Badania zostały przeprowadzone na podstawie ankiet opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej z Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Bełchatowie. W badaniach wzięło udział 85 uczniów z kl. I-III, 103 uczniów z klas IV - VIII oraz 62 rodziców uczniów Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. J. Korczaka w Bełchatowie. Uczniowie klas I-III odpowiadali na 4 pytania zamknięte oraz 5 otwartych z czego na 3 mogli odpowiedzieć rysunkiem, młodsi uczniowie oraz uczniowie potrzebujący pomocy otrzymali bieżące wsparcie nauczyciela. Ankieta dla uczniów klas IV - VIII zawierała 50 pytań zamkniętych, natomiast narzędzie badawcze skierowane do rodziców zawierało 7 pytań zamkniętych i 1 otwarte.

Analiza wyników ankiety klas I-III

Na podstawie odpowiedzi udzielonych przez uczniów klas I-III wynika, że:

- 55% badanych uczniów lubi uczęszczać do szkoły,
- 34% badanych uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”,
- 11% badanych uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie”.

W kolejnym pytaniu uczniowie odpowiadali na pytanie czy czują się bezpiecznie w szkole:

- 63% badanych uczniów twierdzi, że czuje się bezpiecznie w szkole,
- 22% badanych uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”,
- 15% badanych uczniów twierdzi, że nie czują się bezpiecznie w szkole.

W ostatnim zamkniętym pytaniu uczniowie odpowiadali na pytanie czy mają w szkole przyjaciół:

- 81% badanych uczniów twierdzi, że ma w szkole przyjaciół,
- 12% badanych uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”,
- 7% badanych uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie”.

W kolejnym pytaniu uczniowie odpowiadali na pytanie kogo najczęściej proszą o pomoc w domu, udzielane odpowiedzi to:

- mama,
- tata,
- babcia,
- brat,
- siostra.

W następnym pytaniu uczniowie odpowiadali na pytanie kogo poproszą o pomoc w szkole, udzielane odpowiedzi to:

- nauczyciel (dyrektor, wychowawca, pedagog, psycholog, nauczyciel pracujący),
- kolega/koleżanka,
- rodzzeństwo, które uczęszcza do naszej szkoły.

Na ostatnie trzy pytania uczniowie odpowiadali w formie pisemnej lub rysunkowej. Pierwsze pytanie dotyczyło spędzania ich wolnego czasu. Z uzyskanych odpowiedzi dowiadujemy się, że uczniowie klas I-III w wolnym czasie najchętniej:

- korzystają z komputera, telefonu komórkowego, konsoli,
- oglądają w telewizję,
- uprawiają sport (piłka nożna, pływanie, koszykówka, jazda na rowerze),
- spędzają czas na dworze,
- czytają książki,
- grają w gry planszowe/szachy,
- bawią się ze swoimi zwierzętami,
- rysują/malują obrazy,
- spędzają czas z rodzicami.

Z kolejnego pytania dowiadujemy się co sprawia, że uczniowie klas I-III są radośni:

- granie nie komputerze,
- zwycięstwo w ulubioną grę,
- oglądanie telewizji,
- oglądanie filmików na YouTube,
- uprawianie sportu,
- spędzanie czasu z kolegami/koleżankami,
- spędzanie czasu z rodziną,
- zabawa/zabawki,
- obchodzenie urodzin/dostawanie prezentów,
- jedzenie słodczy/lodów,
- śpiewanie,

- opowiadanie dowcipów,
- spędzanie czasu ze swoimi zwierzętami.

Ostatnie pytanie, na które odpowiadali uczniowie dotyczyło tego czego najbardziej się boją, udzielone odpowiedzi to:

- ciemność,
- burza,
- pająki, owady, węże,
- agresywne zwierzęta, dzikie zwierzęta,
- winda,
- samoloty,
- ludzie palący papierosy,
- nieznajomi,
- utrata przyjaciół,
- potwory/klauny,
- ciasne pomieszczenia,
- matematyka,
- sprawdziany/kartkówki,
- minusy/uwagi,
- krzyk.

Analiza wyników ankiety klas IV-VIII

Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących w klasach drugiego etapu edukacyjnego odbyła się poprzez przeprowadzenie badania sondażowego z wykorzystaniem anonimowej ankiety online, którą uczniowie wypełniali w szkole. Narzędzie diagnostyczne zawierało 50 pytania zamknięte skierowane do uczniów. Ankietę wypełniło 103 uczniów NSP im. J. Korczaka w Bełchatowie w tym 22 uczniów klasy IVa, 22 klasy Va, 25 klasy VIa, 19 klasy VII oraz 15 uczniów klas ósmych.

Na pytanie dotyczące czy moi rodzice znają moich przyjaciół i znajomych 96 osób odpowiedziało tak, 4 osoby odpowiedziały niektórych Tak niektórych nie, 2 osoby odpowiedziało nie wszystkich, a 1 osoba odpowiedziała tylko jej część.

Na pytanie czy lubię swoją klasę 83 osób odpowiedziało Tak, 17 osób odpowiedziało Nie, 2 osoby odpowiedziało nie wszystkich, 2 osoby odpowiedziało średnio, 1 odpowiedziała to skomplikowane, 3 nie wszystkich, 3odpowiedzała tylko jej część, 1 osoba nie zaznaczyła nic.

Na pytanie czy w domu czuję się bezpiecznie, 98 osób zaznaczyło Tak, 2 osoby zaznaczyły nie wiem, 1osoba nic nie zaznaczyła, 1osoba zaznaczyła Nie, 1osoba zaznaczyła nie zawsze.

Na pytanie dotyczące czy w szkole doświadczam wyśmiewania, prowokowania, izolowania, traktowania jak ktoś niewidzialny, 33 osoby odpowiedziało rzadko, 49 osoby odpowiedziało wcale, 15nosób odpowiedziało czasami, 3 osoby odpowiedziało często, 1 osoba odpowiedziała rzadko i często , 1 osoba nie odpowiedziała, 1 osoba napisała 7 chłopców.

Na pytanie zaczepiam rówieśników w szkole: wyśmiewam ich, popycham, prowokuję, i tym podobne 77 osób odpowiedziało wcale, 21 osób odpowiedziało rzadko, 1 osoba odpowiedziała czasami.

Na pytanie czy mam możliwość rozwijania swoich zainteresowań, 52 osoby odpowiedziało rozwijam wszystkie swoje zainteresowania, 45 osób odpowiedziało rozwijam część swoich zainteresowań, 2 osoby odpowiedziało nie mam możliwości rozwijania zainteresowań.

Na pytanie czy w szkole ze strony rówieśników doświadczam: popychania, bicia, szarpania, i tym podobne, 83 osoby odpowiedziało wcale, 16 osób odpowiedziało rzadko, 1 osoba odpowiedziała czasami, 1 osoba odpowiedziała często , 2 osoba odpowiedziała bardzo często.

Na pytanie (możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi). Miałem/miałam bezpośredni kontakt z: e-papierosami 14 osób odpowiedziało, papierosami klasycznymi 6 osób odpowiedziało, innymi wyrobami tytoniowy 6 osób odpowiedziało, piwem 17 osób odpowiedziały, wódką 3 osoby odpowiedziały, winem 6 osób odpowiedziało, 3 osoby odpowiedziały innymi wyrobami

alkoholowymi, 26 osób odpowiedziało nie miałem kontaktu z wymienionymi używkami, 8 osób odpowiedziało miałem/am kontakt z pornografią.

Na pytanie (możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi). W najbliższym czasie chciałbym/chciałabym mieć bezpośredni kontakt z: 76 osób odpowiedziało nie miałem kontaktu z wymienionymi używkami, 10 osób odpowiedziało e-papierosami, 7 osób brak odpowiedzi, 6 osób odpowiedziało e-papierosami, papierosami klasycznymi, piwem, wódką, winem, innymi wyrobami alkoholowymi.

Na pytanie czy wpadam w konflikty z innymi uczniami, 1 osoba odpowiedziała bardzo często, 2 osoby odpowiedziały często, 16 osób odpowiedziało czasami, 60 osób odpowiedziało rzadko, 24 osoby odpowiedziało wcale.

Na pytanie czy w rodzinie mam osobę, której mogę ufać, 73 osoby odpowiedziało bardzo często, 14 osób odpowiedziało często, 4 osoby czasami, 7 osób odpowiedziało rzadko, 2 osoby odpowiedziały wcale.

Na pytanie czy Tato jest dla mnie bardzo ważny, 94 odpowiedziało tak, 3 osoby odpowiedziało nie, 6 osób odpowiedziało wychowuję się bez taty.

Na pytanie czy Mama jest dla mnie bardzo ważna, 103 osoby odpowiedziały tak.

Na pytanie czy rodzeństwo jest dla mnie bardzo ważne, 82 osoby odpowiedziało tak, 18 osób odpowiedziało nie mam rodzeństwa, 3 osoby odpowiedziały nie. Na pytanie czy w szkole i/lub poza nią mam przyjaciela, 87 osób odpowiedziało tak, 4 osoby odpowiedziały nie, 4 osoby odpowiedziały pół na pół, 8 osób nie odpowiedziało na pytanie.

Na pytanie czy w szkole i/lub poza nią mam znajomych, 96 osób odpowiedziało tak, 6 osób odpowiedziało nie, 1 osoba nie dała odpowiedzi.

Na pytanie czy rodzice wymagają ode mnie za dużo, 83 osoby odpowiedziało nie, 14 osób odpowiedziało tak, 2 osoba odpowiedziała nie wiem, 2 osoby odpowiedziały pół na pół, 2 osoby odpowiedziały trochę.

Na pytanie czy w klasie czuje się akceptowany/a, 87 osób odpowiedziało tak, 8 osób odpowiedziało nie, 8 osób odpowiedziało nie wiem.

Na pytanie czy często się nudzę, 53 osób odpowiedziało nie, 44 osoby odpowiedziało tak, 6 osób odpowiedziało czasami.

Na pytanie czy brakuje mi czasu wolnego, 62 osoby odpowiedziały nie, 41 osób odpowiedziało tak. Na pytanie czy wagaruję, 77 osób odpowiedziało wcale, 15 osób odpowiedziało rzadko, 5 osób odpowiedziało czasami, 6 osób odpowiedziało tylko w dzień wagarowicza.

Na pytanie czy jeśli zaznaczyłeś/aś jedną z odpowiedzi: bardzo często, często, czasami, rzadko, udziel krótkiej odpowiedzi. Jakie są powody wagarowania? Brak odpowiedzi.

Na pytanie czy unikam chodzenia do szkoły, 54 osoby odpowiedziały wcale, 35 osób odpowiedziało rzadko, 12 osób odpowiedziało czasami, 2 osoba odpowiedziała często.

Na pytanie czy mam problemy z przestrzeganiem zasad w szkole, 59 osób odpowiedziało wcale, 17 osób odpowiedziało czasami, 7 osób odpowiedziało często, 3 osoby odpowiedziały bardzo często, 19 osób odpowiedziało rzadko.

Na pytanie czy Lubię swoją szkołę. Zaznacz od jeden do pięciu, gdzie 1 oznacza "nie lubię", 5 oznacza "bardzo lubię," 48 osób odpowiedziało lubię, 9 osób odpowiedziało bardzo lubię, 4 osoby zaznaczyły nie lubię, 42 osoby zaznaczyły średnio lubię szkołę.

Na pytanie czy w szkole mam nauczyciela lub innego pracownika szkoły, któremu mogę zaufać, 70 osób odpowiedziało tak, 33 odpowiedziało nie.

Na pytanie czy czuję się traktowany sprawiedliwie przez nauczycieli, 33 osoby zadeklarowało, że tak, 36 osób zaznaczyło odpowiedź często, 21 zaznaczyło czasami, 9 osób zaznaczyło rzadko, 4 osoby zaznaczyło odpowiedź wcale.

Na pytanie czy doświadczyłem/am cyberprzemocy: wyśmiewania w internecie, hejtu, izolowania mnie z grup klasowych, nie zapraszania do grup klasowych, i tym podobne, 87 osób odpowiedziało nie doświadczyłem/am, 9 osób odpowiedziało tak, doświadczyłem/am ze

strony nieznanymi mi osobami, 7 osób odpowiedziało tak, doświadczyłem/am ze strony innych uczniów naszej szkoły.

Na pytanie czy w szkole mogę liczyć na pomoc nauczycieli lub innych pracowników szkoły, 76 osób odpowiedziało tak, natomiast 27 osób odpowiedziało nie.

Na pytanie czy w szkole czuję się bezpiecznie, 86 osób odpowiedziało tak, 17 osób odpowiedziało nie.

Na pytanie czy mój wychowawca dobrze o mnie myśli, 77 osób odpowiedziało tak, 13 osób odpowiedziało nie, 13 osób odpowiedziało nie wiem.

Na pytanie czy nauczyciele wymagają ode mnie za dużo, 32 osoby zaznaczyły odpowiedź tak, 68 osób odpowiedziało nie, 3 osoby zaznaczyły pół na pół.

Na pytanie czy uważam, że warto się ze mną przyjaźnić, 84 osoby zaznaczyły tak, 11 osób zaznaczyło nie, 8 osób zaznaczyło nie wiem.

Na pytanie czy jest mi smutno, 5 osób zaznaczyło bardzo często, 6 osób zaznaczyło często, 40 osób zaznaczyło czasami, 39 osób zaznaczyło rzadko, 13 osób zaznaczyło wcale.

Na pytanie czy czuję się przemęczony/a, 19 osób odpowiedziało bardzo często, 21 odpowiedziało często, 28 osób odpowiedziało czasami, 30 osób odpowiedziało rzadko, 5 osób odpowiedziało wcale.

Na pytanie czy dobrze śpię, 26 osób odpowiedziało bardzo często, 37 odpowiedziało często, 22 odpowiedziało czasami, 13 osób odpowiedziało rzadko, 5 osób odpowiedziało wcale.

Na pytanie czy zwykle potrafię sobie radzić ze stresem. 73 osoby odpowiedziało tak, 27 osób odpowiedziało nie, 3 osoby napisało nie wiem.

Na pytanie czy zwykle potrafię sobie radzić ze złością, 77 osób odpowiedziało tak, 18 osób odpowiedziało nie, 8 osób odpowiedziało nie wiem.

Na pytanie czy czuję, że jestem szczęśliwy/a, 35 osób odpowiedziało bardzo często, 45 osób odpowiedziało często, 14 osób odpowiedziało czasami, 9 osób odpowiedziało rzadko.

Na pytanie czy mam poczucie, że za dużo czasu spędzam przed telefonem, komputerem i innymi

urządzeniami (np. PS4), 15 osób odpowiedziało bardzo często, 15 osób odpowiedziało często, 33 osób odpowiedziało czasami, 31 odpowiedziało rzadko, 9 osób odpowiedziało wcale.

Na pytanie czy nie zawsze mam kontrolę nad tym, ile czasu spędzam przeglądając FB, grając w gry i tak

dalej 4 osoby odpowiedziały bardzo często, 20 osób odpowiedziało często, 24 osób odpowiedziało czasami, 33 osoby odpowiedziało rzadko, 22 osoby odpowiedziały wcale.

Napytanie czy kiedy muszę wyłączyć komputer, telefon, odejść od innego urządzenia multimedialnego

to czuję złość albo niepokój, zakłopotanie, 3 osoby odpowiedziały bardzo często, 3 osoby odpowiedziały często, 10 osób odpowiedziało czasami, 32 osób odpowiedziało rzadko, 55 osób odpowiedziało wcale.

Na pytanie czy mam wrażenie, że wymagam od siebie za dużo, 13 osób odpowiedziało bardzo często, 14 osób odpowiedziało często, 17 osób odpowiedziało czasami, 30 osób odpowiedziało rzadko, 29 osób odpowiedziało wcale.

Na pytanie czy nauka jest ważna, 86 osób zadeklarowało tak, 11 osób odpowiedziało nie, 3 osoby odpowiedziały chyba tak, 3 osoby odpowiedziały zależy jaka.

Na pytanie czy ogólnie lubisz się uczyć, 41 osób zadeklarowało tak, 55 osób zadeklarowało nie, 4 osoby odpowiedziały zależy czego, 3 osoby odpowiedziały średnio.

Analiza wyników badania sondażowego skierowanego do rodziców

Diagnoza skierowana do rodziców uczniów została przeprowadzona dzięki ankiecie online która została udostępniona wszystkim rodzicom naszej szkoły. Ankietę wypełniło **22 rodziców** uczniów **klas I-III** oraz **25 rodziców** uczniów **klas starszych** w tym większość to rodzice uczniów klasy **4a (13 respondentów)**.

Pytanie pierwsze dotyczyło wskazania przez rodziców najważniejszych zadań szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki. Najwięcej ankietowanych (**39**) wskazało na **zapewnienie bezpieczeństwa w szkole oraz uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych** dodatkowo **37** osób wskazało na **konieczność wspomagania indywidualnego rozwoju ucznia w zależności od jego potrzeb i możliwości**. Niewiele mniej odpowiedzi (**30**) wskazuje na **potrzebę kształtowania właściwych postaw społecznych uczniów, wpajanie wartości moralnych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz uświadamianie dzieci o zagrożeniach ze strony niewłaściwego korzystania z internetu**. Pozostałe odpowiedzi w znacznej części wskazywały na **kształtowanie sprawności fizycznej i nawyków uprawiania sportu(25), kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych (22), kształtowanie postaw szacunku dla środowiska przyrodniczego (22), wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru kultury i sztuki(21)**.

W kolejnym pytaniu poproszono rodziców o wskazanie wydarzeń w których chcieliby aby dzieci brały udział. Najwięcej osób (**37**) wskazało na **konieczność uczestniczenia dzieci w pogadankach, prelekcjach, pokazach dotyczących bezpieczeństwa, zdrowego trybu życia, profilaktyki uzależnień, zachowań agresywnych**. Około **30** odpowiedzi wskazuje również na istotę brania udziału przez dzieci w:

- **konkursach sportowych, artystycznych, z wiedzy przedmiotowej,**
- **zabawach i wydarzeniach o charakterze integracyjnym,**
- **wyjściach do kina teatru, muzeów,**
- **zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania,**

- **zajęciach dodatkowych i pozalekcyjnych wyrównujących braki w nauce.,**
- **działaniach, zbiórkach na rzecz potrzebujących.**

Kolejne wyniki ankiety wskazują, iż według **wszystkich** odpowiadających rodziców ich **dziecko w szkole czuje się bezpiecznie**, **87%** ankietowanych twierdząco odpowiada na pytanie czy **dziecko chętnie przychodzi do szkoły**, tylko **4** odpowiedzi były przeczące.

Niemalże wszyscy rodzice (**96% odpowiadających**) wskazuje, że ich **dziecko jest dowartościowane i akceptowane przez nauczycieli**, tylko **jedna osoba zaprzeczyła**. Odpowiedzi te wskazują na wysoką jakość funkcjonowania placówki względem zapewnienia podopiecznym właściwych warunków, szkoła odpowiednio dba o samopoczucie uczniów oraz zapewnienie im bezpieczeństwa.

Zapytano rodziców czy ich dziecko zna zagrożenia związane z uzależnieniami na co tylko **11%** odpowiedziało przecząco, w kolejnym pytaniu tylko jedna osoba zaprzeczyła świadomości dziecka na temat znaczenia zdrowego trybu życia. Prawie wszyscy, tj. **94%** odpowiadających stwierdza, że ich **dziecko wie gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu problemów**. Odpowiedzi **wszystkich** ankietowanych wskazują, na **znajomość dzieci zasad kulturalnego zachowania się**. **18** odpowiadających zaznaczyło że ich **dziecko korzystało z pomocy nauczycieli, pedagoga, psychologa w szkole** w tym **2** rodziców uważa że ich dzieci **nie otrzymały wystarczającej pomocy w rozwiązaniu problemu**. Prawie wszyscy ankietowani odpowiadają że ich **dzieci relacjonują w domu o wszystkich działaniach wychowawczych i profilaktycznych które odbywają się w szkole**.

Badania wskazują, iż **85%** odpowiadających zna system oceniania zachowania uczniów. **90%** ankietowanych zna prawa i obowiązki ucznia. **Prawie wszyscy** twierdzą, że **w szkole są przestrzegane prawa ucznia**, **15%** stwierdziło, że to pytanie ich nie dotyczy. Tylko **6 osób** uważa, że **szkoła nie zauważa problemów uczniów**, nie wiele więcej (**8 respondentów**) twierdzi, że **szkoła nie podejmuje właściwych poczynań w sytuacji problemowej**. Według **55%** ankietowanych szkolna profilaktyka **jest dostosowana do potrzeb**, **pozostali** stwierdzili, że **to pytanie ich nie dotyczy**. Większość rodziców uważa że **ich zdanie jest uwzględniane w procesie wychowawczym prowadzonym przez szkołę**, tylko **1** osoba z tym się nie zgadza. Znaczna większość tj. **82%** ankietowanych stwierdza, że **szkolny**

program wychowawczo-profilaktyczny jest zgodny z uznawanymi przez rodziców wartościami i normami zachowania, pozostali nie mają zdania na ten temat.

Niepokojące są **trzy** odpowiedzi w których rodzice stwierdzają że **wiedzą o używaniu przez któregoś z naszych uczniów substancji psychotropowych, środków zastępczych, czy innych substancji psychoaktywnych/odurzających**. Tylko **jeden** respondent **twierdząco** odpowiedział na pytanie „**Czy podczas rozmów z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły, innymi osobami spotkała się Pani/Pan z sygnałami mogącymi świadczyć, że któregokolwiek z uczniów naszej szkoły używa/używał substancji psychotropowych, środków zastępczych, czy innych substancji psychoaktywnych?** Na podstawie owych odpowiedzi wskazuje się na istotę działań zapobiegawczych używaniu środków psychoaktywnych, odurzających.

Rodzice zostali poproszeni o wskazanie zadań, które szkoła powinna realizować w zakresie wychowania i profilaktyki. W odpowiedziach rodzice wskazują przede wszystkim na **pogadanki profilaktyczne ze specjalistami na tematy uświadamiające zagrożenia wynikające z korzystania z internetu, na temat używek, „buntu nastolatek”, radzenia sobie z emocjami, odnalezieniem się w grupie**. W opinii rodziców istotne jest **umożliwianie dzieciom kontaktu z kulturą poprzez wyjścia do muzeów, teatru, galerii sztuki**. Dodatkowo rodzice zwracają uwagę na **priorytetowe zadanie szkoły którym jest rozwiązywanie sytuacji konfliktowych przy udziale nauczycieli specjalistów, dyrektora szkoły współpracując z rodzicami uczniów**.

REKOMENDACJE

1. Należy wprowadzić działania zwiększające poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz wdrożyć edukację dotyczącą radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Wskazane jest:

- Prowadzenie zajęć edukacyjnych o tematach związanych z bezpieczeństwem i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

- Promowanie otwartości wobec nauczycieli, pedagoga, psychologa i innych pracowników szkoły jako osób, do których uczniowie mogą zwrócić się w razie problemów.
- Przeciwdziałanie cyberprzemocy poprzez programy edukacyjne na temat bezpieczeństwa online i sposobów reagowania na cyberprzemoc.

2. Należy wspomóc uczniów w budowaniu właściwych relacji rówieśniczych oraz uwrażliwić ich na istotę poczucia przynależności do grupy. Wskazane jest:

- Tworzenie programów integracyjnych, gier i zajęć, które pomagają uczniom nawiązywać nowe znajomości i przyjaźnie.
- Kształtowanie umiejętności społecznych, takich jak współpraca, empatia i rozwiązywanie konfliktów.

3. Należy zwrócić uwagę na istotę wspierania uczniów w domu i w szkole poprzez:

- Edukację dotyczącą znaczenia wspierania się nawzajem w rodzinie i wśród przyjaciół.
- Tworzenie warunków, w których uczniowie czują się swobodnie zwracać się o pomoc do nauczycieli, kolegów i rodziców.

4. Należy promować właściwe korzystanie z czasu wolnego. Wskazane jest:

- Promowanie różnorodnych aktywności w czasie wolnym, które sprzyjają rozwojowi fizycznemu, emocjonalnemu i kreatywności, takie jak sport, czytanie, rysowanie i zabawa na świeżym powietrzu.
- Edukacja na temat umiarkowanego korzystania z elektroniki i ekranów.

5. Należy tworzyć środowisko szkolne tak aby uczniowie mogli jak najczęściej doświadczać pozytywnych emocji oraz czuli się swobodnie w szkole:

- Tworzenie atmosfery szkoły, w której uczniowie czują się radośni i akceptowani.
- Zachęcanie do uczestnictwa w aktywnościach, które sprawiają radość, takie jak gry planszowe, śpiew, opowiadanie dowcipów czy świętowanie urodzin.

- Kontynuowanie monitorowania samopoczucia uczniów w szkole i działań, które pomagają uczniom lepiej dostosować się do nowego środowiska.

6. Należy zwracać uwagę na obawy i lęki uczniów oraz wdrożyć działania wspierające:

- Przeciwdziałanie lękom i obawom, takim jak ciemność czy pająki, poprzez edukację i rozmowy z nauczycielami, pedagogiem lub psychologiem.
- Tworzenie przestrzeni, w której uczniowie mogą wyrazić swoje obawy i otrzymać wsparcie.

7. Należy współpracować z rodzicami ustalać wspólne strategie działania.

- Organizowanie spotkań z rodzicami, aby omawiać obawy i potrzeby uczniów oraz wspólnie rozwijać strategie wsparcia.
- Regularna informacja dla rodziców na temat działań w szkole i sposobów, w jaki mogą wspierać edukację i rozwój swoich dzieci w domu.
- Pedagogizacja rodziców na temat współczesnych zagrożeń młodzieży.

8. Należy uwrażliwiać uczniów na wartości i normy społeczne:

- Kontynuowanie promowania właściwych postaw społecznych, wartości moralnych oraz zdrowego stylu życia.
- Uwzględnienie zagadnień związanych z ochroną środowiska i szacunkiem dla niego.

9. Należy uwrażliwić rodziców na temat uzależnienia od Internetu, gier komputerowych, zagrożeń wynikających z korzystania z portali społecznościowych oraz zwrócić uwagę na temat kontroli aktywności dziecka w sieci.

10. Należy wspierać uczniów w rozwoju umiejętności cyfrowych ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, wprowadzić programy edukacyjne na temat bezpieczeństwa w sieci, higieny cyfrowej, konsekwencji prawnych.

11. Należy rozmawiać z uczniami na temat obowiązujących w szkole zasad/regulaminów, systemu oceniania, sprawdzić czy uczniowie je znają i rozumieją oraz konsekwentnie ich przestrzegać.

12. Należy wdrożyć współpracę ze specjalistami i instytucjami zewnętrznymi w celu zwiększenia jakości realizacji działań wychowawczo-profilaktycznych.

W roku szkolnym 2023/2024 wskazana jest realizacja poniższych programów o charakterze wychowawczo-profilaktycznym.

- 1. „eMOCje mają moc!” program skierowany dla uczniów klas I-III**
- 2. „Młode głowy – otwarcie o zdrowiu psychicznym.” program skierowany dla uczniów klas IV-VI.**
- 3. „Dopalaczom mówimy STOP!” program skierowany dla uczniów klas VII-VIII.**
- 4. „Trzymaj formę” propagowanie zdrowego stylu życia program skierowany do młodzieży, rodziców oraz nauczycieli.**